

REINMAR DER ALTE

Wol im, der nu vert verdarp

Hyvä eilen kuolleen on, tänään
huolet, itkut hältä loppu on.
Vaan jos tinkimättä vähääkään
mielii kunniaan ja taistohon,
saa osaksensa monen vahingon,
huolen, joista vapaa on jo tuo,
ken nyt jo kuollut on.

Vaiva tarpeen on: siit' hyödyn saa;
vaiva ihmiselle arvon suo.
Hyvä siis, kun kovin tavoittaa
innokkaasti koitan, kaihda en,
sitä, mikä iloon viimein vie.
Koitoksess' jos kuolen, kuolemaa
ylhempää eihän lie.

Vaivaa, murhett' koen vain,
elävään on osa tuo.
Sehän, mistä vaivaa sain,
viimein mulle onnen suo.
Kuka rakkauden vaill' vaivaa sois?
– vaivaa palkkiottakaan
ei maailmass' olla vois.

Miten rakkaus taakka ois,
kun on rakas tulos sen?
Iloni siis annan pois;
vuoksi yhden rakkauden,
joka must' ei huoli. Koskahan
Hän sois lemmen autuuden?
Jo liikaa odotan.

Elän vuosiin tuleviin,
vanheneh. Hänt', joka nyt
onneni suo, mutta niin
jonka vuoks' oon kärsinyt –
loppuun asti palvelen.
Palvellen myös kuolen, murheet,
ilot loppuun saattaen.

ALBRECHT VON JOHANDSDORF

Ich vant si ane huote

Herratarta vastaan
kävin vaill' katsojaa.
Hän lausui ainoastaan:
"Et yksin tulla saa."
"Näin sattui vain!" Hän siihen huokaa:
"Mikä teidät tänne toi? Syy suokaa!"

"Rakkauteni kaipuu
jo liikaa mulle on."
"Voi, alhaiseksi vaipuu
pyyteenne kohtuuton."
"En mitään sille mahda vainkaan!"
"Sitten teist' en tahdo kuulla lainkaan!"

"Niin arvotonta aivan
sust' palveluni on?"
"Et palkkiota vaivan
saa pyytää, kohtuuton."
"Moiitteesi mut kuolontuskaan raastaa!"
"Ken sinut raukan moiseen pulaan haastaa?"

"Vain suloutenne johtaa
mua, valtiatar, niin."
"Jos sulosanas kohtaa,
viet siveettömyyksiin."
"Moist' en tahdo koskaan, ensinkään!"
"Sulle tois se kunnian, mut johtais häpeään."

"Suothan ees tunnustuksen,
rakkauden ansion?"
"Tuollaisen ajatuksen
jo katkettava on."
"Häiritseekö puheeni jo noin?"
"Siveyttäni uhkaat moisin jutteloin."

"Siveyden nimeen vannon,
Vain totuus mulle suo."
"Saat tämän neuvonannon,
Jo jätä pyyde tuo."
"Teiltä ansionko silloin saan?"
"Jumal' suokoon teille mitä muuta vaan."

"Niin monta pitkää vuotta
siis turhaan palvelin?"
"Ei niin lie lainkaan suotta,
on palkkas ylevin."
"Oi, kallis rouva, selittäkää tuo."
"Jaloutta sekä kunniaa se teille suo."

SCHULMEISTER VON ESSLINGEN

Ich bin an minnen worden laz

Minnen palveluss' oon laiskaks' käynyt kai;
Siitä kaunottaret kiukunaiheen sai.
Mieluin parempikin oisin; tai
Niinhän toki sydämeni sois.
Makaa ystävään, hän sammui vaan:
seistessään ei daamit halveksuneet muakaan.
Hätää yksin kärsiä nyt saan,
Koitoksesta lipsui liukkaasti hän pois.
Ylevyytensä nyt nukkuu maahan laonneena,
Ritaruus ei hällä lie nyt ihanteena.
Vaan jos ruokaa, juomaa saisin kyllin,
pystyttäisin itsekin idyllin,
ja livertäisin laulun rakkaallein.

WOLFRAM VON ESCHENBACH

Den morgenblic bi wahtærs sange erkos

Huus' vartija: on aamu koittanut!
Rouva, maannut salaisesti
sylissä ritarinsa, kuuli, että
Aamu on. Sen, minkä oli voittanut
onnessa, vei koitto tuskaisesti.
Siksi kirkkaat silmät vuosi vettä.
"Päivä!" lausui hän, "sua elolliset odottaa
kaikki – minä en! Siis kuinka mulle käy!
Rakkaintain ei kohta vierelläni näy.
Ei hän luonani sun syystäs' olla saa."

Nyt päivä tunkee läpi ikkunain,
vaikk' kiinni pantiin monet salvat.
Ja suruin huomaa rakastavat sen,
ritariaan syleilee viel' nainen vain,
Eivät kyyneleensä ole halvat.
Posket molempain kostuttaen
Hän lausuu: "Kaksi sydäntä, yks' keho on.
Ykseytemme uuden arvon suo
Rakkaudelle. Kun käyt luo,
ja minä luokses', en voi olla lohduton."

Petetty mies syöksyi kammariin.
Hyvä niin: nyt syleilynsä jäivät
rakkaat, lähensikin aamu yllättäin.
Kynnelsilmät – kuolo sulosuudelmiin!
He saavat kaikki päivät
suin, käsin, sylein, rakastaa täst' eteenpäin.
Jos moiseen kuvaan maalaustaito on,
On kyvykkyys jo huima.
Vaik' heille elo oli tuima,
on rakkautensa vihantahraton.

HEINRICH VON MORUNGEN

Owe, –Sol aber mir iemer me

”Voi! –

Koskaan enää eikö voi
hohtaa yön valkeus uus,
jonk’ ihmeen mulle soi
kehonsa sulokkuus?
Oi, silmät harhautuu!
Noin, luulin, ei voi muu
kai loistaa kuin vain kuu.
Niin aamu koitti.”

– ”Voi! –

Koskaan enää eikö vois
yön maata vierelläin
niin, ettei aamu pois
veis häntä – yksin jäin!
Voi! Aamu on! Hän niin
lausui, kun herättiin
jo ensisäteisiin.
Niin aamu koitti.”

”Voi! –

Kerrat lukemattomat
hän painoi nukkuissain
kasvoillein suudelmat;
myös kyynelkasteen sain.
Siis häntä lohdutin,
ja loppui murhekin
kun häntä syleilin.
Niin aamu koitti.”

– ”Voi! –

Kiinteästi katsellen
hän toivoi verhotta
ihoni valkeuden
loistetta katsella,
ja käsivarsillain
ei tarpeeks’ saanut lain
vaan onness’ viipyi vain.
Niin aamu koitti.”

Suomentanut Johan L. Pii

(alun perin: Heinz Bergner, Paul Klopsch, Ulrich Müller, Dietmar Rieger & Friedrich Wolfzettel, *Lyrik des Mittelalters. Probleme und Interpretationen. Teil II.* Reclam, Stuttgart 1983, 62–64, 72–74, 92, 94–96, 100–102)